

ORUÇ ADABI

el-Hamdü lillahi Rabbi'l-âlemîn. Nah-meduhû bi-cemî'i mehâmidih. Ve's-salâtü ve's-selâmu alâ-seyyidinâ Muhammedin ve alâ âl'ihî ve sahbihî ecmâin ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmiddîn.

Emmâ ba'dü;

a. Oruçta Sükûnet ve Sabır

An ebî hüreyrete radıyallahu anhu kâle kâle Resûlullahi sallallahu aleyhi ve sel-leme:

إِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرُفْثُ وَلَا يَصْخَبُ فَإِنْ
سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ

İzâ kâne yevmü savmi ehadiküm fe-lâ yerfûs ve lâ yeshab fe-in sâbbehû ehadün ev kâtelehu fe'l-yekul innâ sâimün.

Muttefekun aleyh.

Ebû Hüreyre radıyallahu anh'ten Pey-gamber sallallahu aleyhi ve sellem efendi-mizin şöyle buyurduğu rivayet edilmiş;

İzâ kâne yevmü savmi ehadiküm. Siz-den birinizin oruç tutma günü olduğu za-man, oruç tuttuğu gün yani.

Fe-lâ yerfûs. Söyüp saymalı konuşma yapmasın, kötü söz, çirkin söz konuşmasın.

Ve lâ yeshab. Bağırıp çağırmamasın.

Fe-in sâbbehû ehadûn. Birisi onunla kavgalaşırsa, küfürleşirse, sövmeye kalkarsa ona kavga etmek isterse;

Fe'l-yekul innâ sâimûn. Ben oruçluyum, sana uymam, ben oruçluyum desin.

b. Oruç Sadece Aç Kalmak Değildir

Ve anhu radiyallahu anhu kâle kâle'n-nebiyyûn sallallahu aleyhi ve selleme.

مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ
فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ

Yine Ebû Hüreyre *radiyallahu anh* dan rivayet olunmuş ki peygamber efendimiz buyurmuş;

Men lem yeda' kavle'z-zûri ve'l-amele bihî fe-leyse lillahi hâcetün fî en yede'a ta'âmehû ve şerâbehû. Revahul Buhârî.

Ebû Hüreyre *radiyallahu anhten* peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurduğu rivayet edilmiş;

Kim yalan söylemeyi bırakmazsa;

Men lem yeda' kavle'z-zûri ve'l-amele bihî fe-leyse lillahi hâcetün fî en yede'a ta'âmehû ve şerâbehû. Revahul Buhârî.

Men lem yeda' kavle'z-zûri. Yalan söylemeyi bırakmazsa.

Ve'l-amele bihî. Yalanla iş görmeyi bırakmazsa, yani sahtekarlığı, yalan dolan işi bırakmazsa.

Fe-leyse lillahi hâcetün. Allah'ın ihtiyacı yoktur, bir ihtiyacı yoktur.

Fî en yede'a ta'âmehû ve şerâbehû. O kulun yemesini, içmesini, bırakmasına Allah'ın ihtiyacı yoktur. Madem yalan söylemeyi bırakmıyor, madem yalan dolan iş yapmayı bırakmıyor, onun oruç tutmasına lüzum yoktur. Allah'ın onun orucuna, aç kalmasına, susuz kalmasına ihtiyacı yoktur. Yani doğru konuşacak, doğru iş yapacak, eğri büğrü iş yapmayacak. O zaman şeyin kıymeti kalmıyor.

c. Oruçluyken Unutarak Yeme ve İçmenin Hükümü

Gelelim ilginç bir konuya üçüncü hadîsi şerîf.

إِذَا نَسِيَ أَحَدُكُمْ فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ فَلْيَتِمَّ صَوْمَهُ
فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ

Ve an ebî hüreyrete radiyallahu anhu ani'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme kâle. İzâ nesiye ehadüküm fe-ekele ev şeribe fe'l-yütimme savmehû fe-innemâ at'amehullahu ve sakâhu.

İmam Buhârî ve Müslim rivayet etmişler ki; Peygamber efendimiz buyurmuş,

İzâ nesiye ehadüküm. Sizden biriniz unutursa, unutmuş ise.

Neyi?

Oruçlu olduğunu unuttu, farkında değil.

Fe-ekele ev şeribe. Ya bir şeyler yediyse veyahut birşey içtiyse, oruçlu iken böyle yedi içti yani iyi anlaşılınsın diye böyle yiyorum içiyorum, hadîs iyi anlaşılınsın.

Fe'l-yütimme savmehû. Orucu bozuldu mu bozulmadı mı?

Bozulmadı. Duymuşsunuz tabi kurnazlar. Daha önceki hocalar benden önce söylemiş size, burada bize iş yok. Ahmet

efendi bunlar her şeyi biliyorlar yani unutarak su içtiği zaman, yemek yediği zaman orucunun bozulmadığını biliyorlar bunlar.

Fe'l-yütimme savmehû. Orucun bozuldu sanmasın, orucuna devam etsin. E oturdu bir güzel yedi içti, bir bardak içti, iki bardak içti, sonradan aklına geldi veya yemek yedi, ondan sonra güzelce karnını doyurdu, tepe gibi oldu karnı, baksana ne kadar pantolonun iliklerini çözüyor ne olursa olsun, orucunu tamamlasın, unutmuşsa ama. Hatırladığı anda ağzındaki bile yutmayacak çıkartacak. Aklına geldiği zaman oruçlu olduğu zaman çıkartması lazım, çıkartmazsa yutarsa o zaman 61 gün oruç tutar, o zaman çok fena, yani hatırladığı zaman yutmak yok ama unutmuş sonradan aklına gelmiş.O zaman ne diyor?

Orucunu tamamlasın diyor peygamber efendimiz.

Fe-innemâ. Çünkü sadece ve sadece *At'amehullahu.* Allah ona ziyafet çekmiştir. *Ve sakâhu.* Su ikram etmiştir o kadar. Allah unutturmuş, Allah yedirmiş, hem

karnını doyuruyor hem de orucunu kabul ediyor Cenâb-ı Hak.Çünkü erhamurrahimin, ekremü'l ekremin. Çünkü rabbimiz çok lütfu keremi, merhameti çok, fazla.

Allah hepinizden razı olsun. Cenâb-ı Hakk'ın rahmetine ermeyi Allah cümlemize nasip etsin. Bu kadar erhamurrahimin, rahmeti geniş rabbimizin kahrına, gazabına uğrayan cahillerden, gafillerden olmamayı Allah nasip etsin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün HADİS SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

